

Ett tryggt Örebro län

TA TILLBAKA KONTROLLEN

Beslutsförslag

Regionstyrelsen föreslår Regionfullmäktige besluta:

- Att** anta Vänsterpartiets förslag till verksamhetsplan med budget 2025 och planeringsförutsättningar 2026-2027
- Att** fastställa budgetramar för 2025 för styrelsen och nämnderna i enlighet med driftbudget
- Att** fastställa skattesatsen för 2025 till 12,30 kr

Örebro juni 2024

Förord	5
Våra grundläggande värderingar	6
Offentlig vård i egen regi	6
Verksamhetsplan 2025	7
Mänskliga rättigheter – Ett invånarperspektiv.....	8
Hälso- och sjukvård.....	8
Tandvård – en klassfråga	13
Regionen som arbetsköpare	13
Regional utveckling.....	14
Ekonomiskt ställningstagande	18
Ekonomi, styrning och regionövergripande verksamheter	18
Vänsterpartiets budget 2025 samt plan 2026-2027	20
Vänsterpartiets kalkylförutsättningar 2025 – 2027	20
Sammanställning över Vänsterpartiets särskilda satsningar (mnkr)	21
Ekonomiska bilagor	26
Resultatbudget 2025 samt plan 2026 – 2027.....	26
Driftbudget per nämnd	27
Driftbudget.....	28
Balansräkning	30
Kassaflöde.....	31
Investeringar	32

Förord

Försvara och värna välfärden, ta tillbaka kontrollen

Vänsterpartiet strävan, är en välfärd att lita på, där de patienter som behöver vården får adekvat hjälp, där det förebyggande arbetet får resurser och där klasskillnaderna i hälsa suddas ut. Vänsterpartiet vill ha en välfärd där personalen orkar att arbeta heltid och där man kan leva på sina heltidslöner. Att få vård inom region Örebro län ska kännas tryggt och det ska vara patientsäkert. Vi behöver värna både vår personal och våra patienter. DET är vårt kärnuppdrag. Det är ovärdigt, att vi i ett land som Sverige har dessa enorma skillnader i medellivslängd baserat på socioekonomisk status och att vi politiskt inte agerar och förändrar detta. De geografiska orättvisorna är ett samhällsproblem som bidrar till att skapa ett otryggt samhälle och ett otryggt Sverige. Här är Vänsterpartiet den politiska kraften att lita på, både nu och i framtiden.

MEN för Vänsterpartiet är även kollektivtrafiken och kulturen delar av regionens kärnuppdrag. Vi vill ha en utbredd kollektivtrafik. Ett verkligt alternativ till bilen, för så många som möjligt. Den ska vara bra, billig och klimatsmart. Det ska vara ett verkligt alternativ. En satsning på kollektivtrafiken är helt nödvändigt i klimatomställningsarbetet. Att göra det som Vänsterpartiet vet krävs och behövs är idag svårt pga. de minskade resurserna till regionerna.

Kulturen är i regionerna, något som ofta hamnar i skuggan av behoven och kraven på resurser till vården. Oavsett var man bor, är det viktigt att alla får tillgång till ett brett och högkvalitativt kulturutbud. Det är viktigt att vi i regionerna fortsätter att göra satsningar för att bidra till ett rikt kulturliv genom satsningar på regionala kulturinstitutioner och det är glädjande att arbetet med läns museet i Örebro äntligen är påbörjat.

Kulturen är viktig och är HJÄRTAT i en demokrati, den präglas av sin tids föreställningar, motsättningar och villkor. Konst och andra kulturyttringar kan både spegla ett samhälle OCH vara en förändrande kraft. Därför är det så viktigt att konsten får verka fritt. Att den varken underkastas censur, ideologier eller kommersialism.

Örebro juni 2024

Vänsterpartiet i Region Örebro län

Jessica Carlqvist, regionråd i opposition

Våra grundläggande värderingar

Vänsterpartiet är ett socialistiskt och feministiskt parti på ekologisk grund. Vår politik tar alltid avstamp i detta. Vi vill förverkliga ett samhälle grundat på demokrati, jämlikhet, jämställdhet och solidaritet. Vi vill ha ett samhälle befriat från klass- köns- funktions- etniskt och åldersrelaterat förtryck. Ett rättvist och ekologiskt hållbart samhälle där kvinnor, män och ickebinära har samma rättigheter och möjligheter att bygga sin egen framtid i frihet och samverkan.

Strukturer och förhållanden i det klass- och patriarkala samhälle vi lever i återspeglar sig även inom regionens verksamhetsområden. Det är viktigt att dessa strukturer och dess konsekvenser synliggörs för att kunna förstås och åtgärdas.

Ett allvarligt hot mot den generella välfärden är den växande klyftan mellan stad och landsort. För Vänsterpartiet är det viktigt att hela regionen i Örebro län har möjlighet att leva och utvecklas.

Människor måste ha tillgång till arbete, service, kollektivtrafik, utbildning, kultur, sjukvård och omsorg i hela regionen - hela livet. För det krävs en fungerande regionalpolitik som möjliggör en sammanhållen och demokratisk samhällsutveckling.

Offentlig vård i egen regi

Vänsterpartiet i Örebro län värnar om en sammanhållen offentlig sjukvård, där

behoven står i centrum och inte efterfrågan. Vi motsätter oss privatisering av offentlig verksamhet och anser att all vård ska omfattas av offentlighetsprincipen och meddelarfriheten. Vi vill öka patientens inflytande och stärka en jämlik och god hälso- och sjukvård.

Vänsterpartiet vill ha utökad finansiering genom höjda statsbidrag för att möta behoven av nya resurser.

Verksamhetsplan 2025

I Region Örebro län arbetar vi för ett jämlikt och jämställt samhälle med en jämlik och god hälsa. Varje politiskt förslag skall ha som mål att utplåna klass- och hälsoklyftor. Hälsa är ett bredare begrepp än frånvaro av sjukdom och det är behoven, inte efterfrågan som skall vara styrande i alla prioriteringar.

Regionpolitiken omfattar stora delar av vår vardag. Varje dag sker många tusen händelser som alla bygger på att regionens olika verksamheter fungerar. Det ska fungera för all personal som arbetar inom regionen, men också för alla patienter och personer som nyttjar allt det som bedrivs inom regionens verksamheter.

Vår principiella hållning är att avgifterna för behandling och undersökning ska hållas låga. I årets budget föreslår vi att de orättvisa avgifterna på hjälpmedel för personer med funktions-nedsättning avskaffas. Människor med sämst ekonomiska förutsättningar ska inte tvingas att välja mellanvård eller mat för dagen.

Vi satsar mer pengar på primärvården och psykiatri för att bygga sjukvården underifrån med hög tillgänglighet dygnet runt. Med mer vård i primärvården kommer trycket på sjukhusen att minska och leda till minskade överbeläggningar och köer. Det ger även en omställning till mer förebyggande arbete. Vi stärker första linjens förutsättningar och tillgänglighet inom BUP, barn och ungdomspsykiatri, bl.a. genom att skapa psykiatriska mobila akutteamen.

USÖ, Karlskoga och Lindesbergs lasarett är alla viktiga i länets vårdverksamhet. Med dessa tre sjukhus skapar vi trygghet och kontinuitet för våra länsinvånare.

Vänsterpartiet vill att vården ska vara tillgänglig. På Lindesbergs och Karlskoga lasarett ska finnas en god grundläggande sjukhusvård med tillgång till de läkarkompetenser som behövs för att ta hand om befolkningens grundläggande behov. Akutverksamheten ska bibehållas i den omfattning som finns idag, inklusive kirurgi och ortopedi i Lindesberg. I Karlskoga ska förlossningsavdelning återöppnas i enlighet med fullmäktiges senaste beslut.

En god arbetsmiljö handlar om rimliga arbetsscheman med möjlighet till återhämtning som också gör det möjligt att orka arbeta heltid. Det måste i ökad omfattning åtgärdas, hur arbetstider och schemaförläggning påverkar arbetsmiljön, personalens hälsa och personalomsättningen. Att inte ha inflytande över sin arbetstid, kunna ta ut sin semester och vara ledig utan dåligt samvete gentemot sina kollegor är en starkt bidragande faktor för ohälsa.

Klimatfrågan är högaktuell och kan inte vänta på att politiken agerar eller på bättre tider. Den innebär en allvarlig och akut utmaning. Den handlar samtidigt en historiskt unik möjlighet att bygga ett bättre och mer hållbart samhälle, där social välfärd och global rättvisa kan uppnås inom ramen för ekologiskt hållbara gränser.

Vi behöver utforma en långsiktigt hållbar energiförsörjning baserad på förnyelsebar energi och snarast göra oss oberoende av framför allt fossila bränslen. Region Örebro län måste bli självförsörjande när det gäller förnybar el. Vindkraft och solenergi är viktiga delar av omställningen till ett fossiloberoende och bör uppmuntras. Offentliga aktörer måste ta ledningen i energiomställningen.

För att en positiv utveckling av landsbygden ska vara möjlig krävs en aktiv och långsiktig regionalpolitik som ger kommunerna likvärdiga möjligheter och garanterar service och infrastruktur över hela länet. Det är dags för en offensiv och sammanhållen landsbygdspolitik som gör att klyftorna mellan olika delar av länet minskar.

Tillgången till kulturella mötesplatser behövs för att vi ska finna det intressant och stimulerande att bo, leva och verka i Örebro län.

Vi är i behov av billiga, snabba och täta kommunikationer mellan orter och mellan bostadsområden för att kunna ta oss till arbetsplatser, skolor och fritidsintressen. Målsättningen är att utveckla kollektivtrafiken i regionen, så det gynnar en utveckling i alla länets kommuner och skall samtidigt ses som en viktig klimatsatsning som ska vara prioriterat, nu och i framtiden.

Mänskliga rättigheter – Ett invånarperspektiv

I Region Örebro län är det grundläggande att alla människor har lika värde och att mänskliga rättigheter genomsyrar alla verksamheter. För att uppnå en jämlik och jämställd region är det viktigt att anställda och förtroendevalda har kunskap om hur klass, kön, könstillhörighet, etnicitet, funktionsnedsättning, religiös tillhörighet eller sexuell läggning kan påverka bemötandet av enskilda individer inom vården och våra verksamheter. Det är även viktigt att diskriminering på grund av bristande tillgänglighet i lokaler eller fordon inte tolereras.

Jämställd och jämlik vård handlar om att alla människor oavsett könstillhörighet ska ha lika tillgång till vård utifrån könsspecifika behov och att vården ska hålla lika god kvalitet oavsett könsidentitet. Det är viktigt att hälso- och sjukvården arbetar med ett medvetet könsperspektiv och betraktar människor som individer för att öka patientsäkerheten.

Vänsterpartiet vill att alla människor i länet ska känna sig trygga med att söka vård inom vår region. Vi söker ständigt lösningar för att samtliga patientgrupper ska kännas inkluderade. Det är känt, att HBTQIa+-gruppen har en sämre hälsa och ökad risk för utsatthet än andra. Vårt förslag i denna budget, är att inrätta ett råd direkt under regionstyrelsen där frågor bevakas och hanteras. Dessutom vill Vänsterpartiet, att regionen utreder möjligheterna att ingå i ett idéburet offentligt partnerskap med RFSL. På så sätt kan regionen främja en aktiv kamp för en jämlik och jämställd region där alla oavsett bostadsort, kön, ålder, funktionsnedsättning, utbildning, ekonomi, etnisk eller religiös

tillhörighet, sexuell läggning och könsidentitet ska få den vård de behöver, bemötas professionellt och behandlas med respekt.

Ett annat viktigt utvecklingsområde inom hälso- och sjukvården är arbetet mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation. Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem och en ständigt pågående pandemi som drabbar tusentals varje år. Det dödliga våldet ökar idag i Sverige och vi behöver bli bättre på att fånga upp utsatta personer tidigt. Personal behöver därför få kunskap samt förstå mekanismerna bakom våldet och att våga fråga vid misstankar. Vi vill inrätta en specialiserad mottagning för våldsutsatta kvinnor, dit kvinnor som varit utsatta för sexuellt våld, har ett sexuellt självskadebeteende eller varit utsatta för människohandel kan vända sig. Mottagningen ska också vara öppen för andra som utsatts för våld i nära relationer.

Hälso- och sjukvård

Sveriges, och länets, sjukvård håller hög kvalitet. Mätt med mått som påverkansbar överlevnad så ligger den i internationell toppklass. Akuta tillstånd tas om hand, snabbt, effektivt och med hög kvalitet. Samtidigt finns problem som behöver åtgärdas. Tillgängligheten till primärvård är i många fall bristfällig och långa väntetider finns till angelägna vårdinsatser som olika typer av operationer. Antalet vårdplatser är i underkant, även om läget förbättrats det senaste året. Omhändertagandet av äldre, kroniker och multisjuka uppvisar brister.

Ett av hälso- och sjukvårdens centrala mål är en god och jämlik hälsa. Tyvärr måste vi konstatera att målet är långt ifrån uppnått. Skillnaderna i hälsa mellan socioekonomiska grupper är förfärande stora. Det finns också stora hälsoskillnader mellan könen. Grupper som funktionsvarierade och HBTIA+ personers hälsa är sämre än genomsnittet.

Kvinnors hälsa har historiskt och än idag nedprioriterats, både gällande forskning och vilken vård som erbjuds. Det finns gott om forskningsstudier som visar att stereotypa föreställningar om män och kvinnor kan leda till medicinska felaktigheter och

kvalitetsbrister i vården. Män får oftare nyare och dyrare mediciner. Kvinnor får vänta längre på akutsjukvård och får kortare sjukskrivningar. I Region Örebro län behöver medvetenheten och kunskaperna om hur vården kan göras jämställd öka, och det behöver satsas extra för kvinnor och ickebinäras situation inom hälso- och sjukvården.

En viktig princip är att alla vårdverksamheter bör arbeta på ett personcentrerat sätt, baserat på mänskliga rättigheter, för att ge alla patienter möjlighet att bli sedda, förstådda och delaktiga i sin vård. Istället för att fokusera på effektivisering och ekonomiska nedskärningar, bör vården utvecklas på ett hållbart sätt för att förbättra kvaliteten.

Det är svårt att upprätthålla denna prioritering när marknadskrafter och valfrihet styr vården utifrån efterfrågan istället för behov. Införandet av vårdval och fri etableringsrätt har också bidragit till en ojämlig vård, där privata vårdgivare kan dra fördelar utan tillräcklig reglering. Detta måste åtgärdas och regleras mer strikt.

Öka takten i omställningen till nära vård med primärvården som bas

Primärvården är navet i Vänsterpartiets vision av nära vård. Primärvården måste växa ordentligt de kommande åren och den måste utvecklas byggt på jämlik vård och tydligt patientfokus både på patient- och befolkningsperspektiv. Vårdcentralen ska vara invånarnas naturliga ingång till hälso- och sjukvården, och för de mest sjuka grupperna ska vårdcentralen vara hjälpen och stödet så att patienten slipper känna sig vilsen mellan vårdnivåerna.

Primärvården har ett huvudansvar för att hålla ihop vårdens gränssytor och överlämningar mellan olika vårdnivåer. Vid utskrivning från sjukhuset är vårdcentralerna en viktig länk mellan sjukhuset och kommunerna. Med överenskommelsen mellan region Örebro län och länets kommuner för utskrivningsklara patienter så är det en prioriterad fråga att utveckla ett förtroendefullt samarbete mellan sjukhus, primärvård och hemsjukvård.

För att utveckla nära vården är det mest centrala att förbättra kontinuiteten och tryggheten för de mest utsatta patientgrupperna. Detta är viktiga områden för att uppnå en mer jämlik hälsa. De mest sårbara patienterna har mest att vinna på att ha fasta vårdkontakter, vårdkoordinatorer och slippa långa resor till vårdinrättningar som är geografiskt nära. Primärvården och nära vården har en viktig roll i att tillhandahålla denna typ av hjälp. För att uppnå detta behövs mer uppsökande verksamhet och stöd för att dessa grupper ska hitta rätt vård.

För att ställa om hälso- och sjukvården behövs en förändring från dagens sjukhusdominerande struktur till primärvård och andra nära vårdförvaltningar. Detta kommer att öka tillgängligheten och erbjuda högkvalitativ vård till alla. Faktorer som närhet, kontinuitet och samordning är viktiga för patientens upplevelse av nära vård, särskilt för kroniskt sjuka och äldre multisjuka.

En primärvård som fyller sin roll är en viktig åtgärd för att göra vården mer jämlik både ur socioekonomiskt och geografiskt perspektiv.

Den omtalade övergången till nära vård går alldeles för långsamt, både nationellt och i Region Örebro län. Takten måste öka. Ett mål om att primärvården ska uppnå 30% av hälso- och sjukvårdens kostnader behöver införas.

Under året ska Krav- och kvalitetsboken revideras. I det arbetet behöver villkoren för primärvården förändras så att det underlättar för mindre enheter, t.ex. genom att ge möjligheter till samverkan för att lösa uppdragen. Mindre enheter ger större möjligheter till inflytande och delaktighet för personalen, vilket gör arbetsmiljön bättre och gör det lättare att rekrytera. Möjligheterna till variationer i enheternas arbetssätt bör öka.

Ytterligare insatser som förbättring av arbetsvillkoren för tillsvidareanställda allmänspecialister med t.ex. sänkt listningstak måste till för att öka attraktiviteten att arbeta i primärvården.

Regionen bör också underlätta för, och stimulera till, andra driftsformer utan vinstintresse.

Minska skillnaderna i hälsa- förstärk folkhälsoarbetet

Vänsterpartiets det som ett av hälso- och sjukvårdens mest centrala mål att minska hälsoklyftorna i samhället genom att prioritera hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder för de mest behövande. Vår hälso- och sjukvårdspolitik bygger på principerna om solidaritet och omfördelning. Eftersom ohälsa oftare drabbar människor i utsatta situationer, är det viktigt att omfördela resurser till områden där behoven är störst. Personer med låg utbildning löper större risk att bli sjuka och får dessutom ofta sämre vård. Personer med flera sjukdomar, kronisk sjukdom eller funktionsnedsättningar missgynnas också av vården, särskilt när politiken har en högerinriktning. För att uppnå en mer jämlik hälsa för hela befolkningen krävs det mer insatser för dessa grupper.

Folkhälsoarbetet i länet behöver utökas, och resurserna för det bibehållas. Den politiska styrningen med tydliga mål och regelbunden uppföljning av resultaten med relevanta mått stärkas.

Avveckla "utvecklingsplanen"

Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat om en så kallad utvecklingsplan för hälso- och sjukvården. Den börjar i fel ände och fokuserar på att ur ett produktionsperspektiv göra förändringar i sjukhusens organisation och utbud. Flera av förslagen innebär allvarliga försämringar för vården i västra och norra länsdelarna. Det som beslutats rörande primärvården är steg bort från nära vård och snarare ett varv i en nedåtgående spiral.

Arbetet med den så kallade utvecklingsplanen bör stoppas och istället bör en utvecklingsplan för primärvården och nära vård utarbetas.

Det finns dock delar av innehållet, t.ex arbetet med att minska överflödiga insatser som kan och bör genomföras.

Medicinsk utveckling och digitalisering

Digitaliseringen kan användas för att förbättra tillgängligheten och vårdkvaliteten genom exempelvis självskanning och bättre kommunikation mellan vårdcentraler och sjukhus. Samtidigt är det viktigt att undvika ojämlig vård beroende på var man bor i regionen. Det ställer krav på utbyggnad av tillgång till snabb internettillgång i hela länet

Medicinsk utveckling av läkemedel och teknisk utrustning fortsätter. Digitalisering och modern teknik öppnar möjligheter för både patienter och vårdgivare. Digitala möten och hantering av frågor och svar ökar tillgängligheten till vård. Regionen behöver anpassa vården till det nya, men möjliggöra snabb kontakt eller fysiska möten för den som inte kan eller vill använda den moderna tekniken.

Region Örebro län ska ha digital utveckling inom vården som underlättar och öppnar för större uppdrag i den nära vården, men också stödja patienter i egenvården. En digital plattform som följer etiska regler om vård efter behov är viktig.

Digitaliseringen får inte försämra tillgängligheten till vård, utan vara ett komplement som är lätt att navigera. Det behöver också finnas tillförlitliga digitala system för exempelvis digitala återbesök och rehabiliteringsuppföljning. 1177.se ska fortsätta att utveckla sin digitala funktion 1177 Direkt.

Ett klokt utnyttjande av digitalisering och de nya möjligheterna som AI ger behöver göras för att klara vårdens demografiska utmaningar i en tid när tillgången på arbetskraft minskar. Region Örebro län behöver i samarbete med andra regioner vara aktiva i det arbetet.

Tre sjukhus i vårt län

För att upprätthålla en god hälso- och sjukvården i regionen är det viktigt att vi värnar och satsar på Karlskoga och Lindesbergs lasarett. Även om en omställning till nära vård minskar behovet av vårdplatser kan det i vissa fall finnas behov av en ökning, t.ex. intensivvårdsplatser. Den pågående förstärkningen av den civila beredskapen behöver beaktas vid

bedömningarna. Utökningar ska kunna ske vid alla tre sjukhusen.

En utvecklad nära vård utanför sjukhusen kan skapa en bättre balans mellan närvård och akutsjukvård och bidra till att förbättra den ansträngda situationen. För att förbättra arbetsmiljön krävs ökad grundbemanning dagtid och arbetstidsmodeller som erbjuder möjlighet till vila. Samarbetet mellan regionens olika verksamheter ska också utvecklas.

Länets tre akutmottagningar som finns idag ska finnas kvar, öppna dygnet runt - året runt.

Förlossningsvård

Förlossningsvården och inte minst neonatalvården behöver förstärkas med barnmorskor, undersköterskor, barnsjuksköterskor och barnläkare. Dessa grupper behöver satsningar på såväl lön men kanske ännu viktigare en bättre arbetsmiljö och rimliga förutsättningar för att kunna prestera på topp varje dag.

Förlossningsvården ska vara av hög kvalitet och sådant som rutiner för hemgång ska vara likadana på båda förlossningsavdelningarna. Inga föräldrar ska behöva gå hem förrän de känner sig trygga, och det ska finnas tydliga rutiner för att alla ska erbjudas hembesök efter de lämnat förlossningsavdelningen.

Karlskoga lasarettet ska återöppna förlossningsmottagningen i egen regi, öppet dygnet runt - året runt. Återöppnandet ska ske med utgångspunkt från hur andra lågriskavdelningar, exempelvis Värnamo, arbetar.

Psykisk hälsa och psykiatrisk vård

Vi ska förbättra första linjens psykiatri genom en satsning på närsjukvård med fokus på öppenvård och primärvård, samt förbättra samarbetet mellan olika vårdinstanser för att stötta patienter till rätt vård och behandling. Vi vill skapa mobila akutteam inom barn- och ungdomspsykiatri samt minska tvångsåtgärder för barn och unga.

Psykisk ohälsa är kopplat till ekonomiska och sociala villkor och det är viktigt att människor får hjälp i tidigt skede.

Vi vill öka tillgången till behandling och insatser utöver antidepressiva läkemedel för personer med depression. Även verksamheter som förändrar människors livsvillkor, som t.ex. Fontänhus bör stödjas för att öka bredden av insatser för gruppen.

Vi satsar på att bygga ut en väl fungerande psykiatrisk öppenvård och rehabiliteringsinsatser efter slutna vård. Tillgång till kompetent personal är avgörande, insatser behöver göras för att säkerställa framtida behov av personal inom den psykiatriska vården och ökad vidareutbildning för alla personalgrupper.

God och jämlik beroendevård

Beroendevården är en försummad del av hälso- och sjukvården, som behöver prioriteras högre. Beroende av exempelvis alkohol och narkotika men också spel är sjukdomar och ska inte stigmatisera den drabbade. Det är viktigt att även denna vård är tillgänglig för länets invånare och inte enbart erbjuds i Örebro, här behöver man finna lösningar för ökad tillgänglighet.

Kvinnor med allvarlig beroendeproblematik ska få stöd och vård på sina villkor. De är en grupp som i hög grad utsätts för våld i nära relationer samt sexualiserat våld.

Samsjuklighet vid missbruk är vanligt, det vill säga att personer har fler sjukdomar än beroendeproblematiken. Vanligt är också att drabbas av ångestproblematik, depression eller annan psykisk ohälsa. Behandling av problem ska kunna ske samtidigt och i samordnad form. En effektiv missbruks- och beroendevård ska utgå från en helhetssyn av människan.

Idag finns det anställda Peer support inom psykiatri på, vi vill utöka tillgången till fler Peer supportare inom regionen. Peer support är en medarbetare med egen erfarenhet av psykisk ohälsa och/eller psykisk sjukdom som kan stötta brukare och patienter i deras återhämtningsprocesser.

Barn och ungdomars hälsa

I vårt län ska det inte vara en klassfråga att kunna skydda sitt barn mot sjukdomar. En TBE-infektion kan ge både allvarliga och bestående följder. Barn ska kunna leka och

vistas i miljöer med mycket vegetation utan rädsla för TBE-infektion. I vårt budgetförslag är det gratis med TBE-vaccin för barn upp till 19 år.

För att undvika framtida problem och ohälsa måste barn och ungdomars hälsa vara ett prioriterat område för fortsatt förebyggande folkhälsoinsatser i Örebro län. Det behövs fler samordnade insatser för att motverka psykisk ohälsa hos barn och unga, och väntetiderna till barn- och ungdomspsykiatri måste kortas för att uppnå vårdgarantigränsen. För att hjälpa de unga krävs även psykiatriska mobila akutteamen inom BUP. Samarbeten mellan olika vårdnivåer, stärkta första linjens förutsättningar och tillgänglighet inom BUP är viktiga för att garantera barnrättsperspektivet.

Vänsterpartiet anser att det förebyggande arbetet har ett stort värde och påverkan, både för individ och för samhälle. Ohälsa bland våra barn och unga är hög ute i länet. Kuling är en stödverksamhet som vänder sig till barn och föräldrar där det förekommer en psykiatrisk diagnos. Här kan man träffa andra som är i liknande situation och få stöd via Kulings olika stödgrupper. Det är för barn från 6 år och uppåt, som lever med en eller flera föräldrar som har en psykiatrisk diagnos men det är även till för föräldrar för att stötta i sin föräldraroll. Till kuling kan du komma utan remiss och utan att du eller föräldern har en pågående vårdkontakt.

I nuläget finns Kuling i Örebro, men Vänsterpartiet vill möjliggöra för fler barn och unga i länet att få stöd av denna verksamhet och föreslår att Kuling ska erbjudas via Lindesbergs- och Karlskogas lasarett. En möjlighet skulle kunna vara att samverka med familjecentralerna som är en resurs i det förebyggande arbetet.

Särskilda insatser för att förbättra hälsan hos barn och ungdomar i riskgrupper, samt ökat fokus på att förebygga könsstympning av unga flickor, behövs.

Barnkonsekvensanalyser bör vara ett användbart verktyg för att öka kunskapen hos politiker och tjänstepersoner om barns hälsa.

Äldre med omfattande behov av vård och omsorg

Människor lever idag allt längre och antalet äldre blir allt fler, för det krävs ökade resurser för sjukvård och omsorg. För att tillgodose vårdbehoven för denna grupp behövs en stärkt geriatrisk kompetens inom vården och utbildning av fler läkare med specialistkompetens. En väl fungerande vårdkedja mellan regionens och kommunens insatser är nödvändig för att undvika onödiga slutenvårdsinläggningar. Mobila hembesöksteam med läkare behövs i alla delar av länet.

Fysisk- och mental aktivitet anpassad till äldres behov är viktigt, liksom förstärkta insatser vid utskrivning från slutenvården. För att minska framtida vårdbehov behövs en rättvis och solidarisk politik som främjar social gemenskap och ett aktivt liv i alla åldrar.

Det behövs kunskapshöjande insatser vad gäller våld i nära relation och psykisk ohälsa hos äldre. Våld i nära relation kan även drabba personer som inte längre bor hemma och personal behöver kunna fånga upp och veta hur de ska agera om de upptäcker våld i nära relation.

God hälso- och sjukvård för personer med funktionsnedsättning

Målen för Vänsterpartiets arbete med människor med funktionsnedsättning är tydliga. Minska ohälsan bland denna grupp genom ett aktivt förebyggande och hälsofrämjande arbete. Det är viktigt att öka möjligheterna till goda levnadsvillkor och delaktighet. För att uppnå detta ska tillgänglighetshinder inom regionens verksamheter och kollektivtrafiken undanröjas, och det ska finnas utbyggd vård och samverkan för personer med omfattande funktionsnedsättningar.

Vänsterpartiet vill återinföra avgiftsfria hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning, eftersom det är nödvändigt för att de ska kunna klara det dagliga livet och delta aktivt i samhället. Vidare vill vi betona vikten av tidiga och väl fungerande rehabiliteringsinsatser samt en

fungerande vårdkedja mellan sjukhus och primärvård.

Tillgänglighetshinder i lokaler och kollektivtrafik ska undanröjas, och brukarorganisationerna ska ha en viktig roll i att bevaka och föra fram människor med funktionsnedsättnings intressen och krav.

Habilitering och hälsa måste få tillräckliga resurser för att kunna ge stöd och sprida kunskap för att förbättra omhändertagandet av denna grupp patienter inom framför allt primärvården.

Slutligen har personer med funktionsnedsättning rätt att ta del av de ökade möjligheter som den tekniska utvecklingen ger, detta måste också tas hänsyn till.

Forskning

Region Örebro län skall bedriva forskning både i internt finansierade projekt och i samarbete med regionala, nationella och globala forskningskollektiv. Det handlar i slutändan om verksamhets- och kompetensutveckling kring de verksamheter som regionen ansvarar för vilket har en avgörande betydelse för regionens framtid.

Den kliniska patientnära forskningen bör fortsatt ha ett starkt stöd i regionen och kompletteras med insatser för att förebygga ohälsa. Det är också angeläget att utveckla forskning om multisyjuka äldre och kring ojämlikhet i hälsa och hälsoskillnader mellan kvinnor och män samt forskning om funktionsnedsättning och hälsa. Nya omvårdnads- och medicintekniska metoder kan minska behovet av läkemedelsanvändning och bidra till att vården förbättras. Forskningen inom regionen bör även utvecklas till att även innefatta regionala utvecklingsfrågor där miljö, kollektivtrafik, infrastruktur, kultur och näringslivsfrågor. Detta är alla viktiga utvecklingsområden som ska omfattas av regionens forskningsresurser.

Tandvård – en klassfråga

Tandvården är en viktig del av hälsotillståndet och bör omfattas av högkostnadsskyddet inom hälso- och sjukvården. Detta är dock en nationell fråga.

För att minska klasskillnaderna inom tandhälsa krävs specifika åtgärder som riktar sig mot socioekonomiskt utsatta områden och inbegriper förebyggande insatser, särskilt för barn och unga.

Sådana genomförs idag inom folktandvården, men det finns behov av utökat arbete eftersom alla prioriterade områden inte nås. Utöver de mest prioriterade områdena i länet finns andra där också behov finns.

De mest ekonomiskt utsatta grupperna i samhället har idag ofta inte råd att söka tandvård, vilket leder till dålig tandhälsa. Förhållandet riskerar att stigmatisera de berörda.

Regionen bör göra vad den kan för att underlätta för dessa grupper att kunna ta del av tandvården. Ett sätt är samverkan med kommunerna och dess socialtjänst för att underlätta och utöka möjligheten att få försörjningsstöd för tandvård.

För att minska patientens kostnader bör Folktandvården erbjuda räntefri avbetalning.

Regionen som arbetsköpare

Region Örebro län är den största arbetsgivaren i länet med över 10 000 anställda, och regionen har ett stort och viktigt ansvar för sina anställda. Vi vill betona att personalen är den viktigaste resursen för en god vård och andra verksamheter. Efter pandemin är det ännu viktigare att fokusera på återhämtning, bra arbetsmiljö och goda villkor för de anställda.

Regionens verksamheter behöver arbeta mer med värdegrundsarbetet för att motverka rasism och diskriminering på sin arbetsplats. Ett aktivt arbete för att motverka de hierarkier som idag råder bland personalen behöver prioriteras. Att arbeta inom regionens verksamheter ska vara tryggt och i en tillåtande tillvaro för all personal.

För att säkerställa kompetensförsörjningen och möta bristen på sjuksköterskor, barnmorskor, läkare och andra yrkesgrupper vill vi se särskilda insatser för utbildning och kompetensutveckling. Personalen ska även

ges möjlighet till vidareutbildning för att kunna hantera den medicinska utvecklingen.

För att hantera bemanningsproblem ska regionen bygga upp personalpooler och öka grundbemanningen. Detta kan ge flexibilitet och möjlighet att hantera tillfälliga ökningar i arbetsbelastningen internt, istället för att förlita sig på dyra inhyrda resurser.

Vi har flera åtgärder för att förbättra arbetsförhållandena inom vården och stärka personalens välbefinnande. En av dessa åtgärder är att se till att vårdpersonalen har bekväma och ergonomiska arbetsskor för att förebygga skador och minska trötthet och smärta. Vi vill därför införa ett skobidrag för den personalgruppen med lägst lön.

För att hjälpa fler personer att komma in på arbetsmarknaden ska det inrättas språkombud som kan stödja kollegor i sin språkutveckling. Det finns en stor resurs och potential bland utlandsfödda svenskar, och språkombud kan bidra till att stärka språkkunskaperna både hos individer och i arbetsgrupper.

Vi i Vänsterpartiet satsar på jämställda löner, med störst fokus på de kvinnodominerade yrkena med lägst lön. För exempelvis undersköterskor behövs löneökningar för att de i gruppen med lägst löner ska kunna leva på sin lön. För att göra yrket attraktivt och öka kvaliteten i omsorgen föreslår vi inrättande av tjänster som specialistundersköterska med tillhörande lönestege.

För att rekrytera och behålla personal och förbättra arbetsmiljön föreslår vi försök med arbetstidsförkortningar på några enheter samtidigt som en allmän arbetstidsförkortning utreds. Även andra arbetsidsmodeller som utarbetas i samråd med de fackliga organisationerna kan vara aktuella. En god arbetsmiljö är avgörande för att personalen ska kunna göra ett bra arbete utan att riskera sin hälsa. Stress och arbetsbelastning behöver minska, och det krävs rimliga arbetsscheman med möjlighet till återhämtning och heltidsarbete. Personalen måste själva få vara med och ha inflytande över scheman och utveckling av arbetsplatsen.

Enbart genom att genomföra åtgärder som vi föreslår i det här avsnittet kan regionens verksamheter bli attraktiva nog för att tillräckligt många ska kunna lockas att arbeta i sjukvården framöver.

Regional utveckling

Regionen strävar efter en ökad befolkning genom att erbjuda attraktivt boende, arbete och utbildning. Den regionala utvecklingsstrategin fokuserar på social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.

Utbildningssystemet behöver förbättras för att minska kunskapsklyftorna och underlätta övergången mellan utbildningsnivåer. Samordningen mellan utbildning och arbetsmarknad är behövt stärkas.

Kulturella och gröna näringar är viktiga utvecklingsområden som kan främja en jämlik samhällsutveckling. Många söker sig till Sverige och till vårt län för att söka skydd från krig och förföljelse. Vänsterpartiet har alltid sett dem som en tillgång och välfärdsbygget har gått hand i hand med mottagandet av nya invånare och så ska vi fortsätta. Validering av de nyanländas yrkeskompetens är en del av vårt mottagande som är avgörande för integrationen.

Samarbete med folkrörelser, idrottsrörelsen och föreningslivet är avgörande för en sammanhållen samhällsutveckling.

Turism och besöksnäring ska erbjuda sysselsättning, särskilt för ungdomar och personer med utländsk bakgrund. Hållbarhet och inkludering är viktiga aspekter inom turismen. Socialt entreprenörskap och samarbete inom den sociala ekonomin ska främjas för att bryta könsmönster och skapa möjligheter till långtidssjukskrivna och långtidsarbetslösa.

Regionen ska vara en pådrivare för en hållbar utveckling i region Örebro län. Det gäller social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Inom den sociala sektorn är jämställdhet och socioekonomiska klyftor extra viktiga. Tillräckliga resurser behöver finnas för arbetet.

Levande landsbygd

För att främja en positiv utveckling av landsbygden i hela Örebro län krävs en aktiv regionalpolitik. Det är viktigt att minska klyftorna mellan olika delar av länet och säkerställa goda livsvillkor och samhällsservice oavsett var man bor. Det kräver investeringar i klimatsatsningar, inklusive förnyelsebar energi och bredbandsutbyggnad. En väl fungerande kollektivtrafik och infrastruktur för bredband, post och telefoni är avgörande för att underlätta för invånare att bo kvar på landsbygden.

Det är också viktigt att främja lokalt producerade hållbara varor och stödja en livskraftig landsbygd genom offentlig upphandling.

Framtidens kollektivtrafik

Kollektivtrafiken står inför stora utmaningar och förändringar. Framtidens kollektivtrafik har nya behov att möta upp och regionen behöver finna alternativa lösningar.

Vänsterpartiets målsättning är att utveckla kollektivtrafiken i länet så att det gynnar alla kommuner i hela länet.

Vänsterpartiet har varit pådrivande i frågan om den anropsstyrda trafiken för att kompensera de invånare som blivit utan kollektivtrafik. Vi har fortsatt drivit frågan om en dynamisk kollektivtrafik som handlar om en vidareutveckling av den anropsstyrda trafiken. Vi menar att vi behöver finna flera alternativa lösningar till den traditionella kollektivtrafiken för att möta individens behov. Den anropsstyrda trafiken behöver då även fungera för arbets- och skolpendling på landsbygd. Lösningar för gymnasieelever ska diskuteras fram i samråd med kommunerna och med beaktande av övriga resenärers behov. Under 2025 genomförs

Satsningarna inom kollektivtrafiken är en av de viktigaste klimatsatsningarna på regional nivå. Vi ser behovet av en utbyggd kollektivtrafik, där taxorna hålls låga. Vi anser att kollektivtrafiken är en samhällsservice och ska vara det rimliga alternativet. Vi föreslår därför att taxorna hålls oförändrade 2025 och framåt.

Vänsterpartiet vet att avgifterna inom kollektivtrafiken begränsar ungdomars möjligheter att kunna förflytta sig från sina bostadsområden för olika aktiviteter. Vi tycker det är en rättvisefråga att länets ungdomar ska kunna ta del av fritidsaktiviteter, kulturliv och att besöka någon av länets badplatser och vill därför införa ett sommarlovskort. Av likande anledning vill vi att pensionärerna i vårt län ska ha avgiftsfri kollektivtrafik under lågtrafik. Förbättringarna införs senare under planperioden.

En väl utbyggd och fungerande kollektivtrafik gynnar olika grupper såsom låginkomsttagare, studenter, barn, ungdomar och äldre. Kvinnor är de främsta användarna av kollektivtrafiken. För att främja jämställdhet är det viktigt att satsa på en tillgänglig och fungerande kollektivtrafik. Vi strävar därför på sikt efter att ha en avgiftsfri kollektivtrafik, vilket också kräver statlig finansiering.

Vänsterpartiet vill att all infrastruktur ägs av det offentliga och att offentlig sektor ska driva bussbolag, tågtrafik och äga energibolag. Vi vill främja ett hållbart ägande inom dessa områden.

Kollektivtrafiken är inte begränsad till Örebro län. Det finns behov av snabba och frekventa kommunikationer inom en storregion. Tågsystemet i Mälardalen och snabbtågsförbindelsen Stockholm–Oslo är exempel på sådana sträckor som främjar regional utveckling i länet. Investeringar i järnvägen och spårbunden trafik är avgörande för att uppnå ett hållbart transportsystem och ett hållbart samhälle på lång sikt. Målet är att överföra en stor del av det långväga godset från vägtransporter till järnvägen.

Sjukresor och färdtjänst i egen regi

Färdtjänst och sjukresor bör organiseras och drivas av regionen själva. Detta för att säkerställa en smidig och trygg service utifrån patienternas behov samt ge chaufförerna de bästa förutsättningarna att utföra sitt uppdrag. Tidigare har det funnits mycket kritik mot serviceresorna i Region Örebro län, inklusive dålig kvalitet från entreprenörer och bristfällig samordning. Det

leder till frustration för resenärerna och ineffektiv användning av vårdtid.

Vi vill införa en resegaranti för serviceresor och höja utbildningskraven för entreprenörer inom färdtjänsten för att förbättra kvaliteten för dem som behöver dessa tjänster.

Kultur

Kulturen har både ett egenvärde och en viktig roll i en livskraftig demokrati, och den bör betraktas som en del av välfärden. Det är nödvändigt att bygga en kulturpolitik som bygger på mångfald och jämställdhet och som inte låter kommersiella intressen eller bostadsort vara avgörande för vilken kultur invånarna i länet har tillgång till. Tillgången till kulturella mötesplatser är viktigt för att människor ska finna det intressant och stimulerande att bo, leva och verka i Örebro län. Kulturen bör vara tillgänglig och engagera alla.

Skillnader i hur vi nyttjar kultur kan bero på ekonomiska förutsättningar, utbildningsnivå eller vanor och traditioner i uppväxtmiljön. Regionen bör arbeta för att kultur ska vara lätt att uppleva och utöva, och tillgången till kultur bör inte vara beroende av plånbokens storlek eller kulturellt kapital. Ingen ska heller hindras från att delta i kulturupplevelser på grund av bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Enligt FN:s barnkonvention har alla barn upp till 18 års ålder rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Därför är det politikens ansvar att ge alla barn i regionen lika goda möjligheter att bygga upp känslan för bilder och former, musik och sång, ord och berättelser, dans och rörelser. Regionen bör arbeta för en avgiftsfri och likvärdig kultur- och musikskola i hela länet.

Region Örebro läns huvudansvar ligger inom det länsövergripande kulturarbetet. Det är viktigt att både Örebro Länsteater och Länsmuseum fungerar väl och att regionens anslag och bidrag når föreningar, studieförbund, konstnärer, grupper eller ungdomsorganisationer i hela regionen. Det är även viktigt att regionen skapar förutsättningar för kulturarbetare att verka under trygga förhållanden och med fasta anställningar.

Folkbildningen är en del av det regionala folkhälsoarbetet och arbetsmarknadsutvecklingen. Vänsterpartiet ökar stödet till länets föreningar som spelar en viktig roll för att utveckla ett starkt samhälle som präglas av demokrati, mångfald och integration. Genom studieförbundens cirklar och kulturevenemang, samt folkhögskolornas kurser, får människor möjlighet att uttrycka sig genom konst och kultur.

Folkhögskolorna erbjuder utbildningsmöjligheter för alla och spelar även de en viktig roll för demokratiutveckling och integration. Genom att stödja folkhögskolorna kan vi säkerställa att alla människor ges lika möjligheter till utbildning och personlig utveckling.

Värna och utveckla vårt kulturarv

En inkluderande tillgänglighet till kulturarvet är en viktig kulturpolitisk uppgift. Det handlar om att skapa ett samhälle där olikheter utgör en resurs för gemenskap och där alla får plats. Det etablerade kulturarvet bör inkludera folklig kultur i bred mening och belysa genusperspektiv och arbetarrörelsens historia samt invandrade gruppers kulturella traditioner. Det är av betydelse att människor i Örebro län kan känna igen sig i och förstå varandras kulturarv.

Vi vill se en särskild satsning på kvinnohistoria då vi har många viktiga och intressanta kvinnor i länet som bör lyftas fram på våra kulturella institutioner.

Klimat

Vänsterpartiet tar ansvar för miljö och klimat genom att arbeta för rättvis fördelning av jordens resurser och bekämpa

miljöförstöring och klimatförändringar. Det ekonomiska systemet som prioriterar profit över hållbarhet behöver angripas, och klass- och könspektiven på problemen behöver lyftas fram. Regionen strävar efter en långsiktigt hållbar energiförsörjning baserad på förnyelsebar energi och att bli oberoende av fossila bränslen. Förnybar el, såsom vindkraft och solenergi, bör uppmuntras, och offentliga aktörer bör ta ledningen i energiomställningen.

Miljömålen inom regionen och länets kommuner behöver skärpas, med tydliga politiska beslut om mål och åtgärder, tilldelning av resurser och ökat miljömedvetande. Satsningar på kollektivtrafik behövs för att minska klimatpåverkan, inklusive införande av förnyelsebara bränslen. Byggprojekt bör ställa höga krav på energianvändning och materialval.

Vänsterpartiet förespråkar hållbarhetskrav på upphandling och gradvis övergång från engångsartiklar till återanvändbara alternativ inom sjukvården. När engångsartiklar används bör de vara tillverkade av återvunnet eller förnybart material som enkelt kan återvinnas.

Naturresevat bör utvecklas och fler områden skyddas för att bevara biologisk mångfald och friluftsliv, inklusive skydd av Vättern och motstånd mot skjutningar och gruvverksamhet. Uranbrytning bör inte tillåtas i länet. Bevarande av odlingsbar mark är viktigt med tanke på snabba klimatförändringar och behovet av att ta ansvar för livsmedelsförsörjningen, särskilt för länder i södra Europa som redan påverkas av för varma somrar. Förslag som odling i parker kan utforskas för att utmana urbaniseringens påverkan på odlingsbar mark.

Koldioxidbudget

Vänsterpartiet driver frågan om en regional koldioxidbudget i Region Örebro län för att uppnå Parisavtalets mål och bekämpa klimatförändringarna. Budgeten omfattar all verksamhet inom regionen och syftar till

samarbete med kommuner, näringsliv och andra aktörer.

Politisk styrning är viktigt för att minska utsläppen. En strukturerad koldioxidbudget hjälper oss att prioritera åtgärder baserat på kostnadseffektivitet och verklig effekt.

Flygplatsen

Vänsterpartiet anser att det är olämpligt att satsa på flyg i ljuset av flygets negativa miljöeffekter. Vi föreslår att regionens budget bör fasa ut miljöskadliga subventioner och istället investera i långsiktigt hållbara lösningar. Vi anser därför att ägarstrukturen för Örebro flygplats bör förändras eller att nedläggning bör övervägas om ingen annan intressent finns.

Flygplatsen kostar regionen cirka 20 miljoner kronor årligen, vilket vi tycker är ohållbart och slöseri med skattebetalarnas pengar. Istället föreslår vi att regionens bidrag till flygplatsen upphör och att satsningar görs på hållbara alternativ och upprätthållen kollektivtrafik.

Vi vill betona att Vänsterpartiet inte stödjer charterflyg eller finansiering av flygplatsen och att det finns skillnader beroende på om det blir en beredskapsflygplats eller inte. Om flygplatsen blir en beredskapsflygplats kommer staten ta över en del av det finansiella ansvaret. Oavsett det ska inga regionala skattepengar läggas på flygplatsen.

Ekonomiskt ställningstagande

Ekonomi, styrning och regionövergripande verksamheter

Regionfullmäktige beslutar härmed om följande riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Målet för Region Örebro läns ekonomiska politik är att skapa en långsiktig och stark ekonomi samt uppnå en verksamhetsmässig och finansiell god hushållning.

Grundtanken med god ekonomisk hushållning är att varje generation av länets invånare ska bära kostnaderna för den service som de själva beslutar om och drar nytta av, samt att gjorda investeringar ska kunna ersättas. Det medför att god ekonomisk hushållning i dag är en förutsättning för att också i framtiden bedriva och utveckla en bra verksamhet för länets invånare.

Samtidigt är det viktigt att betona att tillfälliga kraftiga svängningar i de ekonomiska förutsättningarna inte kan vara grund för genomförande av drastiska nedskärningar, eller för den delen orealistiska satsningar.

Under åren 2023 och 2024 hade inflationen en kraftig påverkan på Region Örebro läns ekonomi, genom framför allt ökade pensionskostnader. Inflationen och följande kostnadsökning för pensioner har lett till underskott 2023 och beräknas därför fortsatt leda till underskott 2024, sammantaget för de två åren med 1,5 miljarder kr. Det är lagstadgat att underskottet ska återställas inom tre år. I förslaget till årsberättelse föreslås att särskilda skäl anges, vilket för att tiden för återställande av det egna kapitalet kan förlängas. Vänsterpartiets anser att resultatutjämningsreserven ska användas vid bokslutet 2024 för att minska underskottet. Det innebär att resultatet kan återställas snabbare. I Vänsterpartiets förslag till budget görs detta redan 2027.

En långsiktig stark ekonomi omfattar att ha reserver som klarar anpassningar från hög- till lågkonjunktur utan drastiska åtgärder. Det krävs därför mer än nollresultat sett över tid för att finansiera verksamheterna långsiktigt. Verksamheten ska vara anpassad till den aktuella intäktsnivån.

Region Örebro läns intäkter i form av skatter, statsbidrag och andra avgifter utgör den ekonomiska ramen för omfattningen på den verksamhet som regionorganisationen kan erbjuda till länets invånare.

Under planperioden, och enligt prognosen för åren därefter, förbättras det ekonomiska resultatet snabbt. Det gör det möjligt att skjuta till medel till framför allt Hälso- och sjukvårdsnämnden för att undvika krav på nya kostnadsminskningar i dess verksamhet. Vänsterpartiets budgetförslag innebär trots det att det finansiella målet om positiv soliditet nås redan 2027.

För att få en fungerande ekonomisk styrning är det viktigt att nämnderna får en realistisk budget som gör det möjligt för dem att hålla budget. De senaste åren har detta inte varit fallet vilket inneburit "dubbel bokföring" med svårigheter att upprätthålla budgetdisciplin. Detta har också inneburit kritik från revisorerna, framför allt mot styrningen inom Hälso- och sjukvårdsnämnden. Vänsterpartiets förslag att tillföra medel gör det möjligt upprätthålla normal ekonomisk styrning. I och med det ges nämnderna förutsättningar att respektive verksamhets omfattning anpassas efter de ekonomiska ramarna och redovisar ett resultat varje år som är noll eller större. Den ekonomiska styrningen av verksamhetens omfattning omfattar även att varje verksamhet ska ta hänsyn till, och inom befintlig ram, finansiera förändrade avskrivningskostnader till följd av beslutade investeringar. Vänsterpartiets förslag till investeringsbudget innebär att investeringsnivån anpassas till nivån på avskrivningarna.

Region Örebro län ska använda tillgängliga resurser på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt.

Sammanfattningsvis ger Vänsterpartiets budgetförslag tillskott till framför allt Hälso- och sjukvårdsnämnden för att undvika ytterligare nedskärningar och för att ge förutsättningar för att hålla budget och därmed en fungerande ekonomistyrning. Samtidigt är vårt förslag ekonomiskt starkt med goda marginaler för oväntade försämringar av ekonomin. Vår hållning är att nuvarande skattenivå ska bibehållas så länge det krävs för att finansiera en god hälso- och sjukvård, bra kollektivtrafik och god kulturverksamhet i Region Örebro län.

Befolkningsprognos

Befolkningsökningen är inte jämn i alla åldrar och befolkningen ökar mest i de äldre åldrarna. I framskrivningen antas en fortsatt ökande livslängd. Under hela perioden beräknas fler födas än avlida, men de närmaste åren antas födda barn per kvinna att minska. I tabellen nedan syns den nya prognosen, som SKR räknat om till befolkningen i hela landet per första november respektive år. Den 9 juni kommer SCB att publicera befolkningsframskrivningar för regioner och kommuner.

Regeringens budgetproposition

Den 15 april presenterade regeringen vårbudgeten för 2024. Det ökade sektorsbidraget påverkar prognosen för Region Örebro län för innevarande år, men eftersom tillskottet enbart är beslutat för

2024 har det ingen påverkan framåt. Ökningen är både otillräcklig och kortsiktig. Effekten är inräknade i prognosen nedan.

Utfall och prognos 2023 - 2024

Region Örebro läns redovisade ett resultat på -909 miljoner kronor för 2023 inklusive balanskravsjusteringar.

Helårsprognos för 2024 uppgår till -600 miljoner kronor. Genom ianspråktagande av resultatutjämningsreserven minskas underskottet till 173 miljoner kr. Det samlade underskottet som ska återställas blir då preliminärt 1 082 Mkr.

Skatteunderlagsprognos och kostnadsutjämning

SKR presenterade 29 april uppdaterade planeringsförutsättningar för regionerna under närmaste åren, och dessa är inarbetade i budgetberäkningen.

Prognos för löne- och prisindex (LPIK)

SKR har lämnat en ny bedömning av löne- och prisutvecklingen för regionerna, LPIK. I indexet ingår inga volymförändringar. LPIK baseras på SKR:s ekonomiska antaganden och ändras i takt med nya bedömningar av samhällsekonomin.

Vänsterpartiets förslag till ramar utgår från LPIK med ekonomikontorets beräkningar av viktade kostnader, till skillnad från tidigare års snittberäkningar. Det innebär att nämndernas ramar minskar 31 Mkr. Minskningen beror på kraftigt minskade sociala avgifter, till skillnad från föregående års kraftiga ökningsar.

Vänsterpartiets budget 2025 samt plan 2026-2027

Kalkylen baseras på ekonomiskt utfall till och med 2023, helårsprognos för 2024, SKR:s prognoser för skattunderlag respektive landstingsprisindex från april 2024 och aktuella pensionsprognoser. Kalkylen omfattar en preliminär justering av budgetramar till nämnderna enligt viktad LPIK, ett ramtillskott på 400 Mkr till Hälso- och sjukvårdsnämnden, Vänsterpartiets satsningar, kostnadsminskningar och prioriteringar 2025-2027 samt de ekonomiska effekterna av de beslut som fattats hittills av regionstyret. under 2024. Dock är det så att våra satsningar och prioriteringar innehåller återställande av ett antal fattade beslut.

Vänsterpartiet satsar 616Mkr till verksamheterna 2025, 754 miljoner 2026 och 786 miljoner 2027.

Skattesats

Vänsterpartiet i Region Örebro län föreslår oförändrad skattesats jämfört med 2024,

d.v.s. 12:30 kr per intjänad hundralapp för år 2025.

Uppräkning av anslag till nämnder och verksamheter

I Vänsterpartiets preliminära budgetkalkyl har verksamheternas kostnader räknats upp med 4,6% procent för budgetåret 2025 jämfört med budget 2024 samt planeringsåren 2026 med 2,1% procent och 2027 med 4,2 procent.

Årets resultat

Utifrån ovanstående förutsättningar uppgår resultatet 2025 i kalkylen till +376 miljoner kronor, inklusive balanskravjusteringar. Resultaten under planperioden 2026 och 2027 uppgår till 503 miljoner kronor respektive 351 miljoner kronor.

Det innebär att det egna kapitalet är återställt 2027 efter underskottsåren 2023 och 2024. Soliditeten ökar från -12% 2024 (utifrån prognos om underskott 600 Mkr) till 0,7% 2027.

Vänsterpartiets kalkylförutsättningar 2025 – 2027

	2025	2026	2027
Årets resultat	387	678	528
Balanskravsjusteringar	-8	-172	-174
Balanskravresultat	379	506	354
Soliditet	-8,4%	-3,2%	0,8%
Planeringsreserv (mkr), minskning	-25	-25	-25
Investeringsnivå (mkr)	602	602	602
Reduceringar (mkr)	-69	-69	-69
Ramökning och satsningar (mkr)	513	751	783
Finansnetto	-76	73	63

Sammanställning över Vänsterpartiets särskilda satsningar (mnkr)

Hälso- och sjukvård	2025	2026	2027
Primärvård, hälsovalsenheten	75	125	225
<i>Delsumma, hälsovalsenheten</i>	<i>75</i>	<i>125</i>	<i>225</i>
BUP, mobila team m.m.	10	10	10
Kuling, stöd till barn- och unga med föräldrar inom psykiatrin.		2	4
Specialiserad vård	-50	-100	-200
Förlossningen i Karlskoga	10	10	10
Primärjouren Lindesbergs lasarett			
Specialiserad mottagning/team för våldsutsatta	5	5	5
Gratis TBE-Vaccin barn- och unga	5	5	5
Glasögonbidrag barn- och unga	2	2	2
Mobilt team ME (CF/CS)	5	5	5
Utökad Peer Support	2	2	2
Äldres hälsa/geriatrisk kompetens	0	0	0
Återställande fattade beslut 2024: vårdcentralerna norr, psykiatriska vårdplatser, vårdnära service....	75	75	75
Patientavgifter			
Avgiftsfria hjälpmedel funktionshindrade	19	19	19
<i>Delsumma Hälso- och sjukvårdsnämnd</i>	<i>83</i>	<i>35</i>	<i>-63</i>

Regionstyrelsen/regionövergripande	2025	2026	2027
Kunskapshöjande insatser HBTQIA+	0	1	1
Ökat stöd till länets föreningar	0	5	5
Medlemskap ICORN	0	0	0
Arbetskör låglönegrupper			
Språkombud	2	2	2
Lönesatsningar/arbetstidsförkortningar/arbetsmodeller	30	100	100
<i>Delsumma Regionstyrelsen/regionövergripande</i>	<i>32</i>	<i>108</i>	<i>108</i>

Kultur	2025	2026	2027
Förstärkning kulturverksamheten		5	5
<i>Delsumma Kulturnämnd</i>	<i>0</i>	<i>5</i>	<i>5</i>

Regional tillväxt	2025	2026	2027
Återställande resurser Folkhögskolor	2	5	5
Återställda resurser för satsning på energi, klimat, jämställdhet, Folkhälsoarbete	1	3	3
<i>Delsumma Regional tillväxtnämnd</i>	3	8	8

Tandvård	2025	2026	2027
Ökade resurser förebyggande arbete tandvård.		10	10
<i>Delsumma Folk tandvårdsnämnd</i>	0	10	10
Summa särskilda satsningar	213	351	383

Förklaring till Vänsterpartiets satsningar 2024

- ✓ **Satsning på Primärvården och resursöverföring från sjukhusvård 75 Mkr**
Primärvården behöver utökade resurser för att kunna fylla sin roll som bas i sjukvården. Vi föreslår en förstärkning och en påbörjad ökning av primärvårdens del av sjukvårdskostnaderna, genom en förstärkning av budgeten med 25 Mkr och överföring från sjukhusvård med 50 Mkr 2025.
- ✗ **Barn- och ungdomspsykiatri Psykiatriska mobila akutteamen inom Barn- och ungdomspsykiatri, 10 Mkr**
Den psykiska ohälsan bland barn och unga är idag stor och enligt nationella och lokala rapporter ökar den ytterligare i samhället. Vård och behandling av barn och unga behöver utvecklas och stärkas för att möta utvecklingen. När kapaciteten att göra utredningar och ställa diagnoser förbättrats måste resurserna för behandling utökas.

Vi vill stärka första linjens förutsättningar och tillgänglighet inom BUP och skapa psykiatriska mobila akutteam i hela länet. Detta skulle underlätta för barn att ha kontinuerlig kontakt med BUP.
- ✓ **Stöd till barn- och unga med föräldrar inom psykiatri**
I Örebro finns stödinsatser för barn som har föräldrar med psykiatrisk sjukdom. Insatserna behöver tillgängliggöras i hela länet och medel avsätts för det från 2026.
- ✓ **Förlossningen i Karlskoga, egen regi, öppet dygnet runt, 10 Mkr**
Vi avsätter extra resurser till förlossningsverksamheten i Karlskoga för att den ska återöppnas snarast. Öppnandet ska ske på grundval av utredning gjord av dåvarande t.f Hälso- och sjukvårdsdirektör.
- ✓ **Specialiserad mottagning/mobilt team för våldutsatta för, 5 Mkr**
Vi föreslår en enhet som som vänder sig till kvinnor och andra som utsätts för sexuellt våld, eller annat våld, i nära relationer och personer med sexuellt självskadebeteende eller varit utsatta för människohandel för sexuella ändamål.
- ✓ **Gratis TBE-vaccin för barn upp till och med 19 år, 5 Mkr**
I vårt län ska det inte vara en klassfråga att kunna skydda sitt barn mot sjukdomar. En TBE-infektion kan ge både allvarliga och bestående följder. Därför anser vi att det vara extra viktigt att skydda barnen som ofta leker och vistas i miljöer med mycket vegetation.
- ✓ **Utöka Peer Support inom Psykiatri i Karlskoga och Lindesberg, 2 Mkr.**
En Peer supporter är en medarbetare inom hälso- och sjukvården med egen erfarenhet av psykisk ohälsa eller psykisk sjukdom för att stötta brukare och patienter i deras återhämtningsprocesser. Sådana finns inom psykiatri och vi föreslår utökad resurs för att bland annat ge tillgång i hela länet.
- ✓ **Satsningar på äldres hälsa/geriatriska kompetensen i vården, 5 000 tkr**
Det behövs en förstärkning av den geriatriska vården för att få en jämlik vård av hög kvalitet i regionen.
- ✓ **Återställande av beslut enligt "utvecklingsplan" 2025, 75 Mkr**
Under 2024 har Hälso- och sjukvårdsnämnden fattat beslut som försämrar verksamheten och ökar den geografiska ojämlikheten i tillgång till vård, t.ex nedläggningen av vårdcentralerna i Storå, Frövi och Fellingsbro. Fler sådana beslut är tyvärr att vänta hösten 2024. Det anställningsstopp som råder har i stor utsträckning betytt att antalet anställda inom vårdnära service har minskat. Det är olyckligt eftersom de gör att sjukvårdsutbildad personal kan använda sin kompetens för rätt saker.

Yrkeskategorin har också arbetsmarknadspolitiska fördelar och bidrar till att klara vårdens rekryteringsbehov. Vi avsätter medel för att återställa dessa beslut.

✓ **Avgiftsfria hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning, 19 Mkr**

Vi vill avskaffa de orättvisa avgifterna på hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning. Det är en självklarhet i ett solidariskt samhälle.

✓ **Kunskaphöjande insatser HBTQIA+**

Ökad fokus på HBTQIA+ gruppens kontakter med regionen. Inrättande av särskilt råd och partnerskap (IOP) med RFSL

✓ **Ökat stöd till länets föreningar**

Länets organisationer är en positiv kraft i vårt län och spelar en viktig roll för att utveckla ett starkt samhälle som präglas av demokrati, mångfald och integration. Bidragen sänktes 2024, vi vill återställa och ytterligare stärka nivån från 2026 och framåt

✓ **Språkombud för att hjälpa fler in på arbetsmarknaden, 2 Mkr**

En medarbetare med uppdrag att stödja kollegor när det gäller språkutveckling. Det finns outnyttjade resurser och en stor kraft bland många av våra utlandsfödda svenskar. Många vill arbeta inom regionen men har inte tillräckliga språkkunskaper. Språkombud ger möjligheter till språkutveckling på ett brett plan som leder till att språket stärks hos individer men också i en hel arbetsgrupp.

✓ **Lönesatningar inkl. arbetstidsförkortning, 30 Mkr**

Satningar på jämställda löner för den kvinnodominerade vårdpersonalen och en särskild satsning på de med den lägsta lönen. Tjänster som specialistundersköterska införs med tillhörande lönestege. Därutöver föreslår vi försök med arbetstidsförkortning inom lämpliga verksamheter för att efter hand kunna öka attraktiviteten hos vården genom bättre arbetsmiljö och arbetsförhållanden. Även andra arbetstidsmodeller som utarbetas tillsammans med fackliga organisationer kan vara aktuella. Satsningen inleds 2025 och utökas 2026 och framåt.

✓ **Förstärkning Kulturverksamheten**

Regionen ska fortsatt vara en viktig aktör inom kulturområdet, som samordnare, möjliggörare och anordnare av kultur i Örebro län. Vi satsar ytterligare 5 Mkr från 2026 för att stötta barn- och ungdomskultur och fria kulturutövare. Vi vill därutöver bibehålla patientbiblioteket på USÖ som en del av Regionens kultursatsning.

✓ **Billigare och klimatsmartare att välja kollektivtrafik, 20 Mkr**

Det ska vara enkelt och billigt att åka kollektivt, därför menar vi att taxorna inte återigen ska höjas 2025 och avsätter 20 Mkr för det. Under 2026 och 2027 avsätter vi medel för prissänkningar för vissa grupper och en satsning på dynamisk kollektivtrafik för att tillgodose landsbygdens behov av arbets- och skolpendling.

Avgiftsfri kollektivtrafik för pensionärer (under lågtrafik) – 5 mnkr.

Sommarlovskort för ungdomar (gäller både buss och tåg) – 2 mnkr.

Utveckling av anropsstyrd närtrafik (dynamisk kollektivtrafik) – 32 Mkr 2026, 6 Mkr

2027 Resegaranti inom serviceresor (Färdtjänst och sjukresor) – 1 mnkr.

✓ **Förebyggande arbete, tandvård**

Ökade insatser för att arbeta förebyggande i socioekonomiskt utsatta områden, samt samarbete med kommunerna runt insatser för socioekonomiskt utsatta personer.

✓ **Återställande av resurser till Folkhögskolorna, 2 Mkr**

Under 2024 fattades beslut om bland annat indragning av lärartjänster på regionens folkhögskolor. Vi avsätter medel för att återbesätta dessa tjänster.

✓ **Återställda resurser energi, klimat, jämställdhet och folkhälsoarbete**

För att bibehålla regionens möjligheter att driva på utvecklingen inom energi, klimat, jämställdhet och folkhälsa återställer vi resurserna för detta med 1 Mkr 2025 och 3 Mkr från 2026 och framåt.

Ekonomiska bilagor

Resultatbudget 2025 samt plan 2026 – 2027

RESULTAT mnkr	2025	2026	2027
Budgetramar till nämnderna	-12 429	-12 372	-12 508
Löne- och prisjustering	32	-136	-500
Kostnadsreduceringar	69	69	69
Särskilda prioriteringar	-213	-351	-383
Ramar justerade	-12 541	-12 790	-13 322
Regionstyrelsens planeringsreserv, årets	-25	-25	-25
Regionstyrelsens planeringsreserv, föreg års	-25	-50	-75
Regionstyrelsens verksamhetskostnad	-177	-175	-170
Verksamhetens nettokostnader	-12 768	-13 040	-13 592
Skatteintäkter	9 724	10 106	10 480
Generella statsbidrag och utjämning	3 507	3 539	3 577
Verksamhetens resultat	464	605	465
Finansiella intäkter	349	387	420
Finansiella kostnader	-425	-314	-357
Finansnetto	-76	73	63
Årets resultat	387	678	528
Balanskravsjusteringar	-8	-172	-174
Balanskravresultat	379	506	354

Driftbudget per nämnd

DRIFTREDOVISNING, mnkr	Aktuell ram 2024*	Justeringar inför 2025	Löne- o pris-uppräknig	Kostnads-reducering med rameffekt	Särskilda prioriteringar	Ramar till nämnderna 2025
Budgetramar till nämnderna						
Regionfullmäktige Regionstyrelsen	-18,7		0,1			-18,7
varav						
- Regionstyrelsen, regionkansliet o uppdrag	-356,8		-1,5	69,0	-32,0	-321,3
- Hälsovalsenheten	-2 155,9		-17,2		-75,0	-2 248,1
- Tandvårdsenheten	-270,3		-1,6			-271,9
Hälso- och sjukvårdsnämnd	-8 168,7		70,4		-483,0	-8 581,3
Folktandvårdsnämnd	0,0		0,0			0,0
Servicenämnd	1,8		0,0			1,8
Kollektivtrafiknämnd	-805,5		-17,3		-20,0	-842,8
Regional tillväxtnämnd	-146,2		0,8		-3,0	-148,4
Kulturnämnd	-108,4		-2,1		0,0	-110,5
Gem nämnd för företagsh.o tolk	0,0		0,0			0,0
Summa budgetramar till nämnderna	-12 028,7	0,0	31,5	69,0	-613,0	-12 541,1
- Regionstyrelsens verksamhetskostnad	-127,0					-176,7
- Regionstyrelsens planeringsreserv	-51,8					-50,0
Verksamhetens nettokostnader	-12 207,4					-12 767,8
Regionstyrelsens finansförvaltning	12 217,4					13 155,2
Årets resultat	10,0					387,4

Driftbudget

DRIFTREDOVISNING, mnr	2025	2026	2027
Ramar till nämnderna	-12 029	-12 003	-12 003
Löne- och prisjustering	32	-136	-500
Löne- och prisjustering tid års		32	-105
Ramjustering HSN	-400	-400	-400
Summa ramar till nämnderna	-12 397	-12 508	-13 008
Inflationsbuffert			
Resultatåterställning			
Kostnadsreduceringar	69	69	69
Särskilda prioriteringar	-213	-351	-383
Regionstyrelsens planeringsreserv , årets	-25	-25	-25
Regionstyrelsens planeringsreserv, föregående års		-50	-75
Summa verksamheter	-12 591	-12 865	-13 422
Regionstyrelsens verksamhetskostnad	-177	-175	-170
- Varav pensionskostnader	-389	-386	-381
Verksamhetens nettokostnader	-12 768	-13 040	-13 592
Regionstyrelsen			
Skatteintäkter	9 724	10 106	10 480
Generella statsbidrag och utjämning	3 507	3 539	3 577
Finansiella intäkter	349	387	420
Finansiella kostnader	-425	-314	-357
Årets resultat	387	678	528
Specifikation regionstyrelsens verksamhetskostnad	2025	2026	2027
<i>Pensioner</i>			
Pensionsutbetalning intjänat före 1998	-270	-268	-264
Löneskatt på pensionsutbet	-66	-65	-64
Pensionsutbetalning intjänat efter 1998	-182	-197	-208
Löneskatt på pensionsutbet efter 1998	-44	-48	-50
Pensionsutbetalning ÄDEL	-21	-21	-21
Löneskatt på pensionsutbet ÄDEL	-5	-5	-5
Övrigt	-2	-2	-2
<i>Ökad pensionsavsättning</i>			
Avgiftsbestämd del KAP-KL	-415	-433	-458
Förändring pensionsavsättning	-93	33	36
Löneskatt avg.best del KAP-KL	-101	-105	-111
Löneskatt på pens.avsättn.förändr	-23	8	9
Pensionskostnad utöver skandias kalkyl	-25	-25	-25
Löneskatt på premiebetalning KAP-KL			
Schablonber pensionskostnad	690	597	629
Schablonber löneskatt	167	145	153

Arbetsgivaravgifter			
Tandvårdsmoms	16	16	16
Patientförsäkring LÖF premie	-37	-37	-38
<i>Internräntor</i>			
Fastigheter	140	140	140
Inventarier	12	12	12
Övrigt			
Avkastningskrav/fastighetsfinansiering			
Regionservice	7	7	7
Fastighetsfinansiering	72	72	72
Folktandvården	2	2	2
<i>Summa avk krav o ej nyttjad planeringsreserv</i>			
Summa regionstyrelsens verksamhetskostnad	-177	-175	-170
Verksamhetens nettokostnader	-12 768	-13 040	-13 592

Balansräkning

BALANSRÄKNING (mnkr)	2025	2026	2027
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	35	35	35
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	7 299	7 299	7 299
Maskiner och inventarier	1 420	1 420	1 420
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	191	191	191
Summa anläggningstillgångar	8 945	8 945	8 945
Omsättningstillgångar			
Förråd	125	125	125
Fordringar	1 630	1 630	1 630
Kortfristiga placeringar pensionsmedelsportfölj	7 456	7 843	8 263
Kassa/bank o kortfr placeringar likv portfölj	-162	284	573
Summa omsättningstillgångar	9 048	9 880	10 589
SUMMA TILLGÅNGAR	17 993	18 825	19 534
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Ingående eget kapital	2 560	2 947	3 625
Årets resultat	387	678	528
Summa eget kapital	2 947	3 625	4 153
Avsättningar			
Avsättning för pensioner inkl löneskatt	8 530	8 695	8 888
Summa avsättningar	8 530	8 695	8 888
Skulder			
Långfristiga skulder	2 683	2 611	2 540
Långfristiga skulder avs finansiell leasing	1 069	1 129	1 189
Kortfristiga skulder	2 764	2 764	2 764
Summa skulder	6 516	6 505	6 493
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	17 993	18 825	19 535

Kassaflöde

KASSAFLÖDE	2025	2026	2027
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	387	678	528
Justering för av- och nedskrivningar	602	602	602
Justering för gjorda avsättningar	448	166	193
Justering för övr ej likv.påverkande poster			
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>	1 438	1 446	1 323
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	0	0	0
Ökning/minskning förråd och lager	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	0	0	0
Justering ej likvidpåverkande poster			
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 438	1 446	1 323
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-3	-3	-3
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-539	-539	-539
Investeringar i materiella anläggningstillgångar, ext hyresgäst	0	0	0
Försäljn/utrangering materiella anläggningstillgångar	0	0	0
Investeringar i finansiella tillgångar (årets placeringar)	-416	0	0
Realis avkastning på pensionsmedelsportf, återinvesteras	-341	-215	-246
Justering ej likvidpåverkande poster	-8	-172	-174
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 307	-929	-962
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Amortering långfristiga skulder	-72	-72	-72
Nyupptagna långfristiga skulder	0	0	0
Nyupptagna långfristiga skulder, externa hyresgäster	0	0	0
Förändring långfristiga fordringar	0	0	
Omplacering kortfristiga lån till långfristiga lån			
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-72	-72	-72
ÅRETS KASSAFLÖDE (exkl förändr pensionsmedel)	59	445	289

Investeringar

Vänsterpartiet föreslår investeringar i nivå med avskrivningarna enligt nedanstående tabell.

Nämnd	Investeringsgrupp	Äskat totalt (mkr)	Avvikelse avskrivning - 20%	Beviljad investering snivå
Hälsa- och sjukvårdsnämnd	MT-utrustning	106	0	85
	Övr investeringar	28	0	26
Folk tandvårdsnämnden	MT-utrustning	10,6	-3	7,5
	Övr investeringar	6,6	-3	3,5
Kollektivtrafiknämnd	Övr investeringar	9,3	-6	3,5
Regional tillväxtnämnd	Övr investeringar	1,6	-1	0,6
Servicenämnd	Fastigheter HS	86		
	Fastigheter övriga	198,7		
	Summa fastigheter	284,7	-93	180
	Externa hyresgäster	70,6		70,6
	Fjärrkyla	150		150
	IT-utrustning	98,9	-55	66
	Övr investeringar	15,3	-8	8,8
Regionstyrelsen som nämnd	Övr investeringar			
Gemensam nämnd FTHV..	Övr investeringar			
Summa		781,6	-169	601,5